

PESTEL-analyysi Sipoon kunnan toimintaympäristöstä

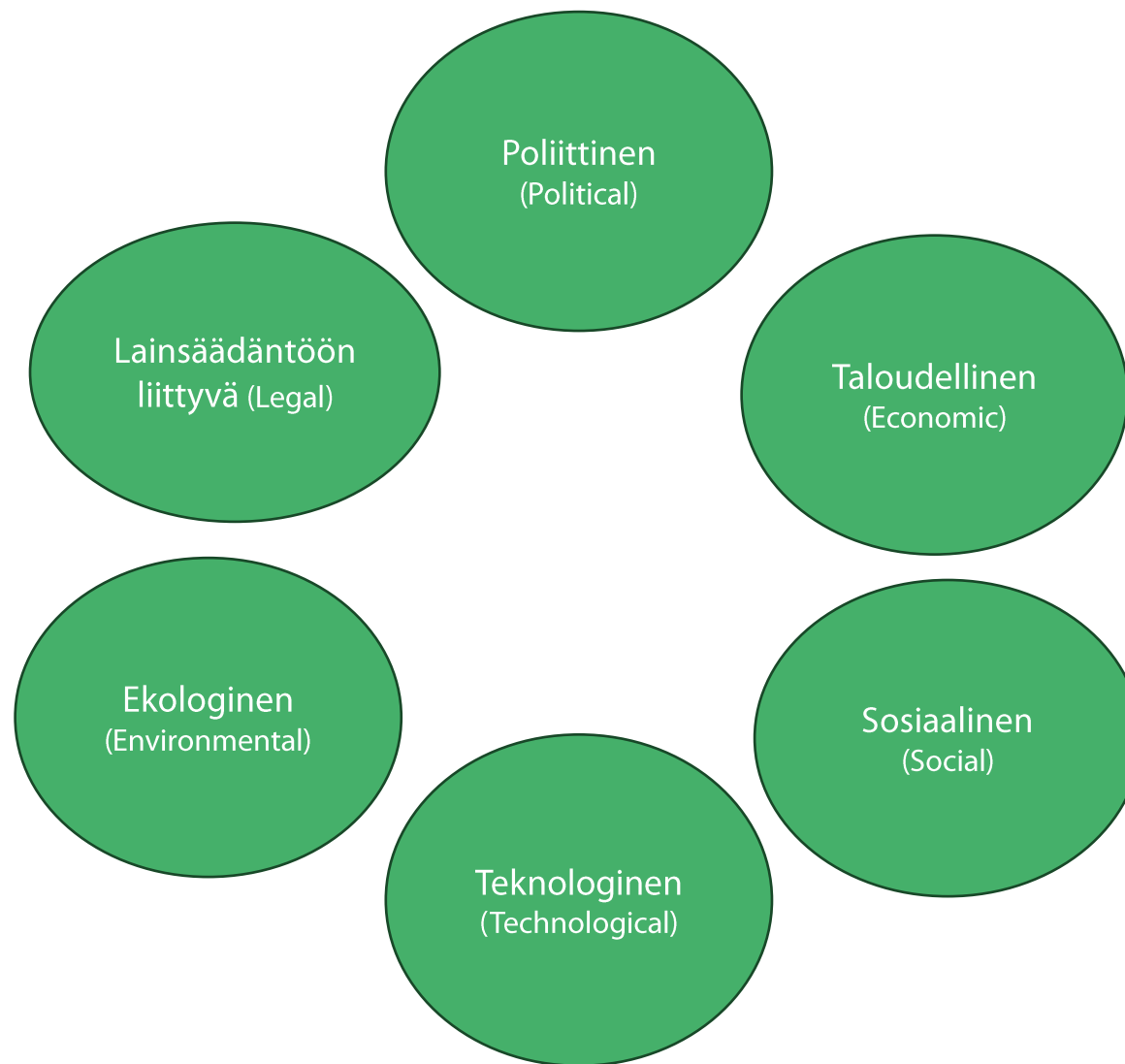
Elina Halla, erityissuunnittelija, specialplanerare

Verena Kortelainen, hyvinvointipäällikkö, välfärdschef

4.2.2025

PESTEL-analyysi

- PESTEL-analyysi on työkalu toimintaympäristön systemaattiseen analysointiin.
- Auttaa tunnistamaan ja ryhmittelemään ulkoisia tekijöitä, jotka voivat vaikuttaa toimintaan.
- Pyritään kartoittamaan toimintaympäristön nykyisiä piirteitä ja mahdollisia kehityskulkuja.
- Lisätietoa: [PESTE - Sitra](#)

PESTEL-analyysin tekemisestä

- PESTEL-analyysin pohjana käytettiin Sitran Megatrendikortteja
- Aikajänne nykyhetki ja tuleva valtuustokausi 2025–2029
- Analyysi on koostettu hyte-työryhmässä 25.11.2024 käydyn keskustelun ja pohdintojen pohjalta
- Analyysi on osa Sipoon kunnan laajaa hyvinvointi- ja turvallisuuskertomusta 2021–2024

Sitran megatrendit

- 1** Luonnon kantokyky murenee
- 2** Hyvinvoinnin haasteet kasvavat
- 3** Demokratian kamppailu kovenee
- 4** Kilpailu digivallasta kiihtyy
- 5** Talouden perusta rakoilee

Sitran megatrendit: Poliittinen toimintaympäristö

Demokratian heikentyminen jatkuu

Demokratian heikentyminen globaalisti jatkuu ja autoritaarisuus lisääntyy. Maailman väestöstä jo 70 prosenttia asuu ei-demokraattisiksi luettavissa valtioissa. Samaan aikaan demokratian aktiivisen puolustamisen tarpeeseen on havahduttu. Demokratian kehittäminen edellyttää määrätietoista toimia niin osallisuuden vahvistamiseksi kuin päätöksenteon toimintatapojen ja rakenteiden uudistamiseksi.

Demokratian försvagas ytterligare

Demokratian försvagas ytterligare globalt och auktoritarismen ökar. Upp till 70 procent av världens befolkning bor i stater som räknas som icke-demokratiska. Samtidigt har man vaknat upp till behovet av att aktivt försvara demokratien. Utvecklingen av demokrati förutsätter målmedvetna åtgärder för att stärka delaktighet och förnya tillvägagångssätten och strukturerna inom beslutsfattande.

Nopea ja suora kansalaisvaikuttaminen yleistyy

Sitoutuminen kansalaisjärjestöjen toimintaan vähenee ja yhä harvempi haluaa vaikuttaa yhteiskunnassa perinteisten puolueiden kautta. Ihmiset, erityisesti nuoret, etsivät nopeita ja suoria vaikuttamisen tapoja. Digitalisaatio ja sen mahdollistamat alustat ja verkostot ovat mullistaneet tiedontuotannon, -välityksen ja hyödyntämisen tapoja. Mikroaktivismi yleistyy ja yhä useammat osallistuvat yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen sosiaalisessa mediassa. Uusia aloitteita syntyy ja ne leviävät nopeasti.

Snabb och direkt medborgarpåverkan blir vanligare

Engagemang i medborgarorganisationers verksamhet minskar och allt färre vill påverka i samhället genom traditionella partier. Människor, särskilt unga, söker snabba och direkta sätt att påverka. Digitalisering och de plattformar och nätverk som den möjliggör, har revolutionerat sätten att producera, förmedla och använda information. Mikroaktivism ökar och allt fler deltar i samhällspåverkan i sociala medier. Det uppstår nya initiativ och de sprids snabbt.

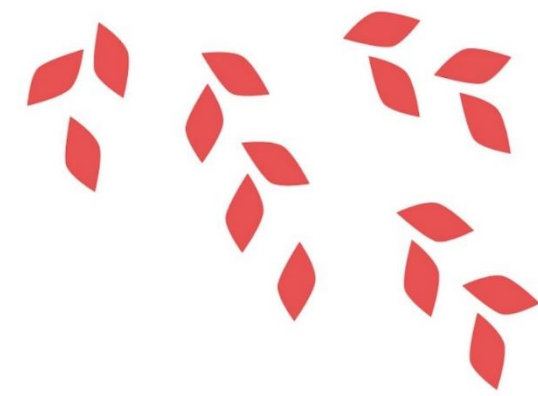
Vallan henkilöityminen vahvistuu

Poliittinen keskustelu mediassa keskittyy henkilöihin, ja sosiaalinen media voimistaa vallan henkilöitymistä. Yksittäiset poliitikot voivat nousta puolueitaan merkittävämmiksi. Henkilöityminen tekee päättäjistä lähestyttävämpiä, mutta voi häivyttää taakseen puolueiden eroja ja poliittisen järjestelmän rakenteellisia ongelmia. Se myös viihteellistää politiikkaa, jonka seurauksena tärkeät asiat voivat jäädä taka-alalle. Poliittikkaan osallistuminen vaatii poliitikoilta yhä enemmän julkisuuden hallintaa ja hyödyntämistä.

Personifiering av makt ökar

I medier fokuserar den politiska debatten på personer, och sociala medier bidrar till personifiering av makten. Enskilda politiker kan bli mer betydande än sina partier. Personifieringen kan göra beslutsfattarna mer lättillgängliga, men detta kan sätta ut skillnader mellan partierna och det politiska systemets strukturella problem. Den bidrar även till att göra politik till underhållning, och kan leda till att viktiga frågor lämnas i bakgrunden. Deltagande i politik förutsätter av politiker alltmer hantering och utnyttjande av publicitet.

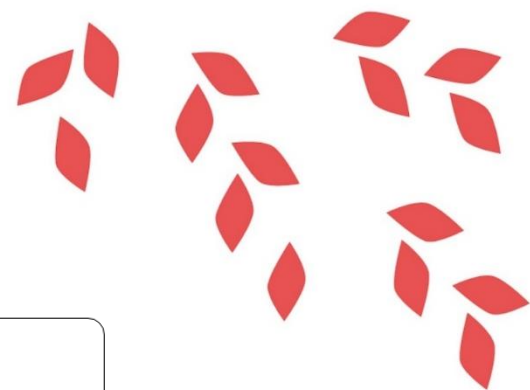
Poliittinen toimintaympäristö

- Kuntavaalit 2025 → mahdollista, että kunnan **poliittisessa suunnassa tapahtuu muutos**, joka vaikuttaa väestön hyvinvoinnin edistämisen edellytyksiin
- Kansallisella ja paikallisella tasolla **kärjistyvä poliittinen kulttuuri** voi vaikuttaa siihen, hakeutuvatko ihmiset poliittisiin luottamustehtäviin
- Vuonna 2025 Sipoon kunnassa uusitaan hallintosääntö, minkä myötä myös **toimielinrakenne uudistuu**.

Poliittinen toimintaympäristö

- Kunnilta edellytetään **demokratian ja asukasosallisuuden vahvistamista**. Osallisuuden erilaiset keinot, tarve koko kunnan yhtenäisille käytännöille ja toimintakulttuurin luomiselle, toimialojen välisen yhteistyön lisäämiselle sekä systemaattisen päätösten vaikutusten ennakoarvioinnin kehittämiseksi.
- Maailman kriisitilanteet ja globaalit uhat synnyttävät ihmisissä halun toimia ja vaikuttaa - **paikallistoimijuuden ja yhteisöllisyyden vahvistuminen**, kunnan rooli mahdollisuuksien tarjoajana ja yhteisöllisyyden edellytysten luoja.
- Hybridivaikuttaminen lisääntynyt ja lisääntynee tulevaisuudessa → korostaa **medialukutaidon** merkitystä. Tarve yhteistyönä tehtävään lukutaitotyöhön.

Sitran megatrendit: Taloudellinen toimintaympäristö

Keskustelu talouden suunnasta kiihtyy

Talouden rakenteiden ja ajatusmallien uudistamisen tarpeesta on kasvava yksimielisyys, mutta uudistamisen laajuudesta on erilaisia näkemyksiä. Keskustelu talouden uudesta suunnasta kiihtyy. Onko tavoitteena talous luonnon kantokyvyn rajoissa vai luontopositiivinen ja ihmisen hyvinvointia lisäävä uusintava talous?

Diskussionen om ekonomins riktning blir intensivare

Det finns en ökande samstämmighet i fråga om behovet av en reform av ekonomins struktur och tankemodeller, men åsikterna om dess omfattning varierar. Diskussionen om ekonomins nya riktning blir intensivare. Är målet en ekonomi inom ramen för naturens bärkraft eller en naturvänlig förnyande ekonomi som bidrar till människans välbefinnande?

Talouden uusia mittareita otetaan käyttöön

Vaihtoehtoisista talouden mittareista, kuten ekosysteemitilinpito, aidon kehityksen mittari ja onnellisen planeetan indeksi, ollaan yhä kiinnostuneempia. Talouden kehityksen lisäksi uudet mittarit tuottavat tietoa ihmisten ja ympäristön hyvinvoinnista ja kuvastavat muutosta arvoissa ja tavoitteissa talousajattelun taustalla.

Nya indikatorer för ekonomin införs

Människor är alltmer intresserade av alternativa ekonomiska indikatorer, såsom ekosystemredovisningen, en mätare för genuin utveckling och ett index för en lycklig planet.

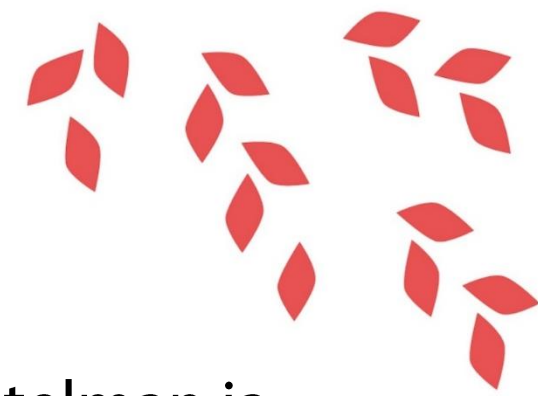
Uudenlainen talousajattelu yleistyy

Ihmiset haluavat edistää uudenlaista talousajattelua käytännössä. Yhteisömistaminen, tavaroiden vaihtaminen ja erilaiset lainauspalvelut muuttavat markkinoiden toimintaa. Yhteisöllöt ja lähiruuan suorajakelu tuottajilta kuluttajille yleistyvät.

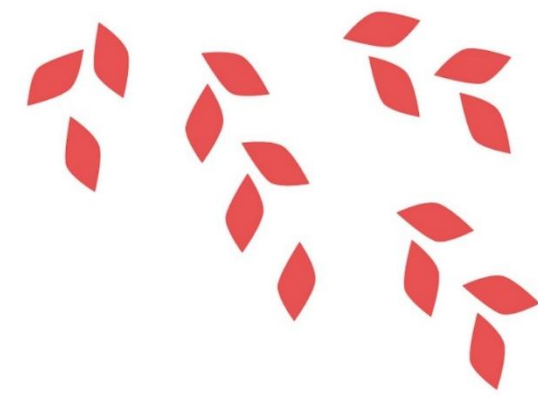
Ett nytt slags ekonomiskt tänkande blir vanligare

Människor vill främja ett nytt slags ekonomiskt tänkande i praktiken. Samägande, utbyte av varor och olika slags utlåningstjänster förändrar marknadens funktion. Gemensamma åkrar och direktdistribution av närproducerad mat från producenter till konsumenter blir vanligare.

Taloudellinen toimintaympäristö

- Kuntatalousohjelman valmistelu osa julkisen talouden suunnitelman ja valtion talousarvioesityksen valmistelua. Odotettavissa, että **kuntien taloudellinen tilanne kiristyy**. Sipoo on suhteessa elinvoimainen kunta, mutta myös Sipoon taloudellisen tilanteen odotetaan kiristyvän.
- Kiristyvässä taloustilanteessa julkisen sektorin **leikkaukset** ovat kohdistuneet usein **ennaltaehkäiseviin ja hyvinvointia tukeviin palveluihin**, mikä voi heikentää väestön hyvinvointia ja lisätä hyvinvointieroja.

Taloudellinen toimintaympäristö

- **Talouden suhdannevaihteluilla laaja-alainen vaikutus.**
[Valtionvarainministeriön katsauksen \(syksy 2024\)](#) mukaan kotitalouksien taloudellisen tilanteen odotetaan kohenevan, mutta julkisyhteisöt säilyvät alijäämäisinä. Suomen talous näyttäisi selättäneen taantuman.
- Jos heikentyvä kansallinen taloustilanne vaikuttaa rakentamiseen, Sipooseen suunniteltu **rakentaminen ja ennustettu väestönkasvu ei välttämättä toteudu**. Vaikutus kunnan elinvoimaan.
- Hallituskauden 2023–2027 **leikkausten ennustettu lisäävän väestön eriarvoisuutta**. Voi vaikuttaa väestön taloudellisen eriarvoisuuden ja tuloerojen kasvuun.

Sitran megatrendit: Sosiaalinen toimintaympäristö

Eliniät pitenevät ja väestö vanhenee

Ihmiset elävät pidempään ja väestö vanhenee. Vauriassa yhteiskunnissa syntyvyys laskee etenkin vähemmän koulutettujen keskuudessa ja nuoret ovat vähemmistö. Vanhenevalle väestölle suunnattujen palveluiden tarve lisääntyy. Toisaalta ihmisen toimintakyky voi tulevaisuudessa olla ikää määrittävämpi tekijä ja hoitomuodot ikääntymisen hidastamiseksi saattavat lisääntyä.

Livslängden ökar och befolkningen åldras

Människorna lever längre och befolkningen åldras. I välmående samhällen sjunker födelsetalen särskilt bland mindre utbildade och ungdomarna blir en minoritet. Behovet av tjänster som riktar till den åldrande befolkningen ökar. Å andra sidan kan människans funktionsförmåga i framtiden vara en faktor som definierar mer än åldern och behandlingsformer som bromsar åldrandet kan öka.

Työelämän kohtaanto-ongelmat lisääntyvät

Digitalisaatio muuttaa työtä vauriassa yhteiskunnissa. Työhön liittyvät kohtaanto-ongelmat lisääntyvät, kun tarjolla olevia tehtäviä vastaavia tekijöitä ei ole saatavilla, eivätkä työtä etsivät löydä osaamistaan vastaavaa työtä. Monet tehtävät automatisoidaan tai ulkoistetaan halvan työvoiman maihin.

Större kompetensglapp i arbetslivet

Digitalisering förändrar arbetet i välmående samhällen. Problem som gäller kompetensglapp ökar i arbetslivet, då det inte finns tillgång till arbetstagare som kan utföra tillgängliga uppgifter och de som söker arbete inte hittar arbete som motsvarar deras kompetens. Många uppgifter automatiseras eller utlokaliserar till länder med billig arbetskraft.

Uskontojen ja ideologioiden merkitys yhteiskunnassa vahvistuu

Uskontojen merkitys on globaalisti kasvussa ja uskonnon rooli poliittisen päätöksenteon taustalla voimistunut, esimerkkeinä aborttioikeuksien rajoittaminen uskontoon vedoten tai uskonnollisten puolueiden vaalimenestys eri maissa. Myös suomalaisessa yhteiskunnassa uskontoa on käytetty politiikan ja vaikuttamisen välineenä, esimerkiksi avioliittolain uudistamisen yhteydessä. Perinteisten uskontojen rinnalla nousussa ovat myös uudet ideologiat, kuten posthumanismi ja dataismi.

Betydelsen av religioner och ideologier ökar i samhället

Religionernas betydelse ökar globalt och religionens roll bakom politiskt beslutsfattande har blivit större. Som exempel kan nämnas begränsning av aborträtten eller religiösa partiers valframgång i olika länder. Också i det finländska samhället har religion använts som ett verktyg för politik och påverkan, till exempel i samband med reformen av äktenskapslagen. Vid sidan av traditionella religioner ökar även betydelsen av nya ideologier, såsom posthumanism och dataism.

Työ ja osaamistarpeet uudistuvat

Ekologinen jälleenrakennus uudistaa työmarkkinoita. Fossiilisiin energiamuotoihin suoraan tai välillisesti kytköksissä olevia työpaikkoja katoaa. Työtä syntyy uusille aloille ja uusia työnkuvia kehittyy. Ekologisen kestävyuden näkökulmat vahvistuvat lähes kaikissa ammateissa. Reilu siirtymä edellyttää yhteiskunnalta tukea työn ja osaamisen uudelleen suuntaamiseen.

Arbetet och kompetensbehoven förnyas

Den ekologiska rekonstruktionen förnyar arbetsmarknaden. Arbetsplatser med direkt eller indirekt koppling till fossila energiformer försvinner. Arbete uppstår i nya branscher och nya arbetsbeskrivningar utvecklas. Perspektiv som gäller ekologisk hållbarhet stärks i nästan alla yrken. En rättvis övergång förutsätter stöd för omstrukturering av arbete och kompetens av samhället.

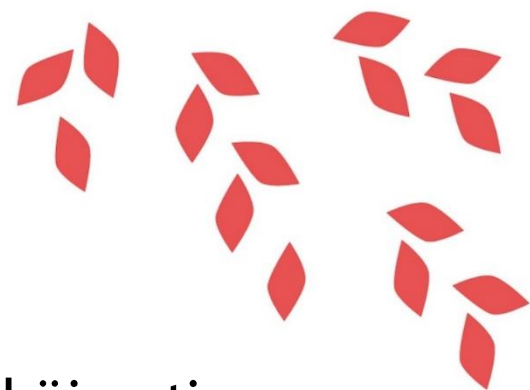
Vauraus keskittyy ja eriarvoisuus kasvaa

Varallisuuserot kasvavat niin Suomessa kuin globaalisti. Suomessa vaurain kymmenys omistaa jo liki puolet nettovarallisuudesta, globaalisti vaurain kymmenys pitää hallussaan 75 prosenttia varallisuudesta. Erilaisten yhteiskunnallisten ja globaalin kriisin vaikutukset kasvattavat eriarvoisuutta entisestään.

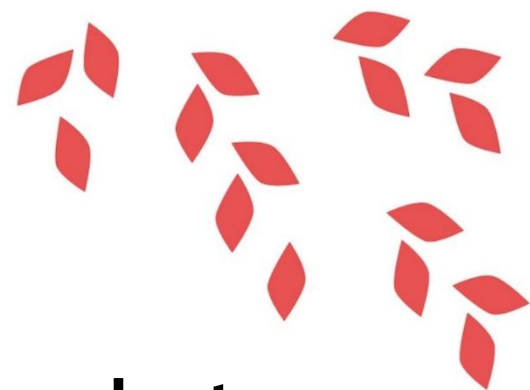
Rikedomen koncentreras och ojämlikheten ökar

Förmögenhetsskillnaderna ökar både i Finland och globalt. I Finland äger den rikaste tiondedelen redan nästan hälften av nettoförmögenheten, den globalt rikaste tiondedelen innehar 75 procent av rikedomarna. Konsekvenserna av olika samhälleliga och globala kriser ökar ojämlikheten ytterligare.

Sosiaalinen toimintaympäristö

- **Polarisaatio ja väestön hyvinvointierojen kasvaminen**, todennäköisesti samat ilmiöt näkyvät sekä kansallisesti että paikallisesti Sipoossa. Sipoossa tuloerot ovat vastaavat kuin koko maassa keskimäärin. Eriarvoisuuden kaventamisen näkökulma rakenteellisilla toimenpiteillä ja palveluiden suunnittelussa.
- **Kulttuurin yksilöllistyminen** ilmiö kaikkialla länsimaissa, vähentää yhteisöllisyyttä.
- **Epävarmuus** voi voimistaa turvallisuuden ja perinteiden kaipuuta, mutta toisaalta myös nostaa esiin ihmisten halun auttaa ja toimia.

Sosiaalinen toimintaympäristö

- Jos ei Sipoossa perhettä ja läheisiä, miten rakennetaan **sosiaalinen verkosto matalan kynnyksen tukiverkko**? Kunnan rooli mahdollistajana esim. järjestöjen toimintaedellytysten tukemisen kautta.
- **Ikääntyneiden määrä kasvaa.** Yksinäisyyden lisääntyminen, riski hyvinvointihaasteiden kasaantumiselle. Huomioitava mm. digipalveluiden saavutettavuus sekä aktiivisuuden ja toimintakyvyn tukeminen.

Sitran megatrendit: Teknologinen toimintaympäristö

Teknologia luo eriarvoisuutta

Teknologian nopea kehitys luo toisistaan erillään olevia teknologisia todellisuksia. Eri ikä- ja väestöryhmät käyttävät teknologiaa eri tavoin. Yhteiskunnan palveluiden ja toimintojen siirtymässä verkkoon vaarana on, että ihmisten yhteiskunnallinen toimijuus eriytyy. Teknologian hyödyntäminen vaatii uusia taitoja ja laitteita, joihin kaikilla ei ole varaa. Palveluiden kehittämisessä onkin kiinnitettävä erityistä huomiota saavutettavuuteen ja siihen, että kehitys tapahtuu ihmisten, ei teknologian ehdoilla.

Teknik skapar ojämlikhet

Teknikens snabba utveckling skapar tekniska verkligheter som är separata från varandra. Olika ålders- och befolkningsgrupper använder teknik på olika sätt. När samhällets tjänster och funktioner överförs till nätet finns risken att människors aktörskap i samhället differentieras. Användningen av teknik förutsätter nya färdigheter och enheter som alla inte har råd till. Vid utveckling av tjänster ska man också rikta särskild uppmärksamhet till tillgänglighet samt till att utvecklingen sker på människans, inte teknikens villkor.

Digitalisoituva maailma on entistä haavoittuvampi

Yhteiskuntien teknistyminen tekee niistä aikaisempaa haavoittuvampia sähkönsyötön ja tietoverkkojen häiriöille, kuten sähkökatkoille. Lisäksi erilaiset kyberhyökkäykset voivat halvaannuttaa yritysten tai koko yhteiskunnan toimintoja. Siksi kyberturvasta huolehtiminen liittyy myös huoltovarmuuteen, eli yhteiskunnan toimintakyvyn varmistamiseen kriisioloissa.

Den digitaliserade världen är allt mer sårbar

Teknifieringen av samhällen gör dem mer sårbara för störningar i strömförsörjningen och datanäten, såsom elavbrott. Dessutom kan olika slags cyberattacker lamslå företagens eller hela samhällets funktioner. Därför anknyter en god cybersäkerhet också till försörjningsberedskap, dvs. säkerställandet av samhällets funktionsförmåga i krisförhållanden.

Datatalous kasvaa

Datatalous kasvaa räjähdysmäisesti. Web 3.0 eli lohkoketjut, metaversumi, datan määrän kasvu, avoimet rajapinnat ja hajautetut palvelut muuttavat tapaamme toimia tietoverkoissa. Datatalouden tulevaisuuteen liittyy suuria odotuksia ja alan kasvupotentiaali on valtava. Suunta on kuitenkin hakesessa: kasvaako digijättien ylivalta vai onnistummeko luomaan datataloudelle luonnon, yhteiskunnan ja yksilön kannalta reilut pelisäännöt?

Dataekonomin växer

Dataekonomin växer explosionsartat. Web 3.0 eller blockkedjor, metaversum, ökningen av datamängder öppna gränssnitt och decentraliserade tjänster ändrar vårt sätt att handla i datanät. Stora förväntningar har ställts på dataekonomin framtid och branschens tillväxtpotential är enorm. Man vet emellertid inte vilken riktning utvecklingen ska gå: ökar de digitala jättarnas dominans eller lyckas vi med att skapa för dataekonomin spelregler som är rättvisa för naturen, samhället och individen?

Teknologian ymmärtäminen korostuu

Teknologiaosaamisen merkitys korostuu niin työelämässä kuin vapaa-ajalla. Teknisten valmiuksien rinnalla kasvaa tarve teknologian ymmärtämiselle. Digitaalinen sivistys auttaa arvioimaan verkossa tarjolla olevia sisältöjä, tunnistamaan valeinformaatiota sekä ymmärtämään algoritmeja ja datatalouden toimintaa. Sen avulla voi myös huolehtia omasta turvallisuudesta, oikeuksista ja velvollisuuksista digitalisoituvassa yhteiskunnassa.

Förståelse av teknik blir viktigare

Betydelsen av teknisk kompetens blir viktigare både i arbetslivet och på fritiden. Jämsides med tekniska färdigheter ökar behovet av att förstå teknik. Digital bildning hjälper oss att bedöma innehåll på nätet, identifiera desinformation, förstå algoritmer och dataekonomin verksamhet.

Tekoälysovellukset läpäisevät yhteiskunnan

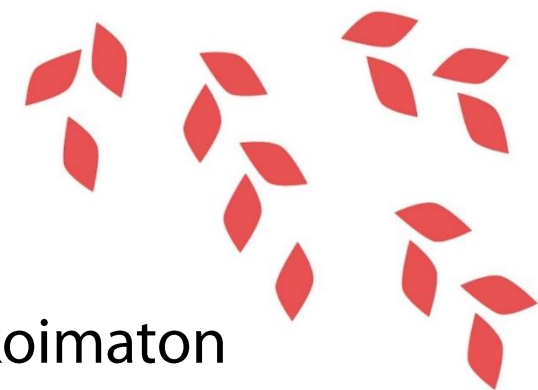
Itseajavista autoista, koneille puhumisesta, räätälöidyistä suosituksista ja muista tekoälysovelluksista tulee yhä yleisempiä. Algoritmeille annetaan yhä enemmän päätäntävaltaa jolloin myös kysymykset datan keruusta, läpinäkyvyydestä ja vastuusta korostuvat. Tärkeää on myös ymmärrys tekoälyn käyttämän tiedon vinoumista.

Applikationer med artificiell intelligens genomsyrar samhället

Självkörande bilar, tal till maskiner, skräddarsydda rekommendationer och andra applikationer med artificiell intelligens blir allt vanligare. Algoritmer ges alltmer makt att fatta beslut, varvid även frågor om insamling av data, transparens och ansvar betonas. Det är även viktigt att förstå förvrängningar av den information som används av artificiell intelligens.

Teknologinen toimintaympäristö

- **Tekoäly** muuttaa erityisesti työelämää, suuri ja monilta osin ennakoimaton muutos. Tekoäly ei kuitenkaan korvaa kaikessa ihmistä.
- **Etä- ja hybridityön lisääntyminen:** Työelämässä haetaan etä- ja lähi- ja hybridityön rajoja. Työmatkaliikenteen väheneminen todennäköisesti vähentänyt Sipoon liikennepäästöjä. Ajan säästäminen.
- **Teknologian** (mm. etätyöt, sosiaalinen media) **haittavaikutuksia:** sosiaalisten taitojen heikentyminen, mielenterveyden ja keskittymisen haasteiden lisääntyminen.

Sitran megatrendit: Ekologinen toimintaympäristö

Tietoinen piittaamattomuus ympäristön tilasta lisääntyy

Tieto ympäristön tilan heikkenemisestä on kaikkien saatavilla ja ympäristöaiheista uutisoidaan yhä enemmän. Monet eivät halua uskoa tai vähättelevät tieteen esille nostamia ongelmia ja valitsevat elää kuten aina ennenkin. Jännite ympäristötekoja vaativien ja niitä väheksyvien välillä kasvaa.

Medveten likgiltighet inför naturens tillstånd ökar

Information om den försämrade miljön är tillgänglig för alla och det förekommer alltmer nyhetsrapportering om miljöteman. Många vill inte tro på eller underskattar de problem som forskningen lyfter fram, och väljer att fortsätta leva som tidigare. Spänningen mellan dem som kräver miljöåtgärningar och dem som underskattar dem ökar.

Kaupungistuminen jatkuu

Muutto maalta kaupunkiin jatkuu globaalisti. Vuonna 2050 lähes 70 prosenttia maailman ihmisistä asuu kaupungeissa. Nopea väestönkasvu haastaa kaupunkien infrastruktuuria erityisesti Aasian ja Afrikan megakaupungeissa, ja väestö eriarvoistuu. Kaupunkien mahdollisuudet kestävien ratkaisujen kehittämisessä ovat suuret, jos kaupunkisuunnitteluun panostetaan riittävästi.

Urbaniseringen fortsätter

Flyttning från landsbygden till städer fortsätter globalt. Under 2050 bor nästan 70 procent av världens människor i städer. Den snabba befolkningstillväxten utmanar städernas infrastruktur särskilt i megastäderna i Asien och Afrika, och ojämlikheten ökar bland befolkningen. Städernas möjligheter att utveckla hållbara lösningar är stora, om man satsar tillräckligt på stadsplanering.

Globaalit muuttoliikkeet lisääntyvät

Globaalit muuttoliikkeet lisääntyvät toimeentulon muutoksen, kaupungistumisen, sotien ja ympäristön muutosten myötä. Ilmaston kuumeneminen tekee alueita asuinkelvottomiksi. Myös Suomeen suuntautuva maahanmuutto lisääntyy, jolloin kotouttamisen merkitys korostuu.

Global migration ökar

Global migration ökar i och med förändringar av försörjningen, urbaniseringen, krig och miljöförändringar. Klimatuppvärmningen gör en del områden obebodiga. Även invandringen till Finland kan öka, vilket understryker vikten av integration.

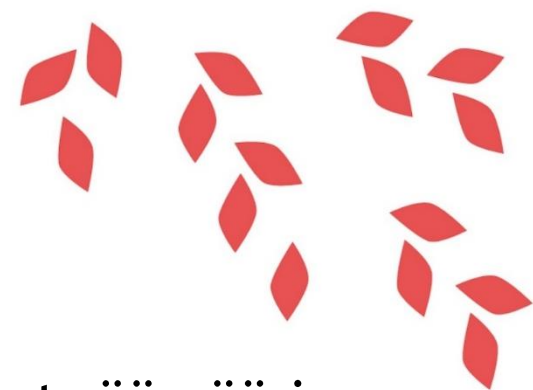
Väestö keskittyy

Suomessa väestö on keskittynyt eteläiseen Suomeen ja muutamaan suureen kasvukeskukseen. Syrjäisemmillä seuduilla väestö vähenee ja ikääntyneen väestön osuus kasvaa. Ero kasvukeskusten ja muuttotappiokuntien välillä syvenee, vaikka korona-aikana alkanut muuttoliike ja monipaikkaisuus ovat lieventäneet monien kuntien ja alueiden muuttotappiota.

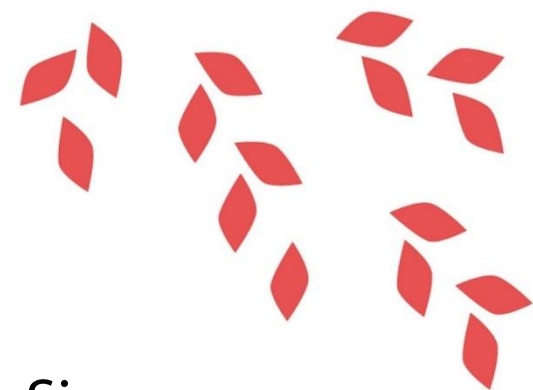
Befolkningen koncentreras

I Finland koncentreras befolkningen till södra Finland och några större tillväxtcentrum. I mer avlägsna områden minskar befolkningen och andelen äldre personer ökar. Skillnaden ökar mellan tillväxtcentrum och utflyttningsskommuner, även om den flyttrörelse och företeelse av att bo och arbeta på flera orter som började under coronatiden har lindrat utflyttningsöverskottet i många kommuner och regioner.

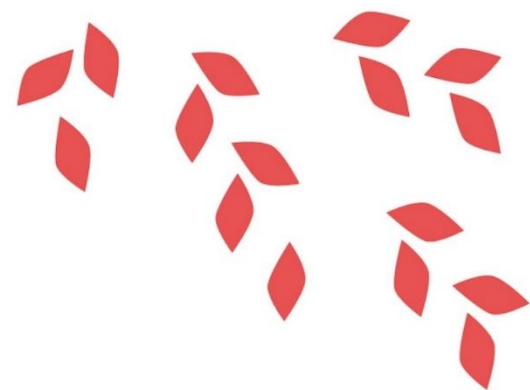
Ekologinen toimintaympäristö

- Globaalisti ja kansallisesti **ilmastonmuutos** ja sen mukanaan tuomat sään ääri-ilmiöt vaikuttavat mm. ruoantuotantoon, huoltovarmuuteen ja maahanmuuttoon.
- Miten **ympäristön kantokyvyn ja ilmastonmuutoksen huomioiminen** vaikuttaa **kuntakentällä**? Sopeutumisskenaariot ja ekologinen varautuminen?
- Sipoon kunnan **ilmastosuunnitelma** hyväksytty 2024. **Kestävän kehityksen tiekartta** laaditaan 2025. Tulevat ohjaamaan kunnan toimintaa.

Ekologinen toimintaympäristö

- Ilman kokonaissuunnittelua tai sen johdonmukaista noudattamista Sipoon **haasteena hallitsematon asutuksen hajautuminen**
 - Vaikutus mm. kaavoitukseen ja infrastruktuuriin
 - Ei kestävän kehityksen mukaista, jos yksittäiset päätökset eivät ole linjassa kokonaissuunnittelun kanssa → Kuntapäättäjien vastuu
- Sipoon **sijainti kehyskuntana**: lisää autoilua, voi vähentää arkiliikuntaa
- Sipoon **luonto ja kansallispuisto vetovoimatekijöinä**

Lainsäädäntöön liittyvä toimintaympäristö

- **Sote-palvelut siirtyivät hyvinvointialueilla** vuoden 2023 alussa. Yhdyspintarakenteet ovat yhä muotoutumassa. Myös tulevaisuudessa lainsäädännölliset muutokset sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden rakenteisiin mahdollisia.
- **TE- ja kotoutumispalvelut valtiolta kunnille** vuoden 2025 alussa, mikä edellyttää rakenteiden ja käytäntöjen uudelleenmuotoilua.
- Kansallisessa keskustelussa **julkisen sektorin ja kuntien ”normien purkaminen”**: Millaisia muutoksia kuntien ja muiden julkisten toimijoiden lakisääteisiin tehtäviin on tulossa? Mitä (ennakoimattomia) vaikutuksia muutoksilla voi olla?